

Kletsende kubussen

1. Start vanuit kunstzinnige oriëntatie

Verbind je lesdoel aan een leerdoel van kunstzinnige oriëntatie »

In deze les voor groep 4 wordt gewerkt aan objecttheater. Dit is een theatervorm waarbij leerlingen aan de hand van willekeurige voorwerpen theater maken.

Lesdoelen:

De leerlingen spelen met (onbekende, niet voor de hand liggende) voorwerpen en geven deze karaktereigenschappen. De eigenschappen van deze ruimtelijke voorwerpen beschrijven zij en tekenen ze na.

Leerdoelen:

De leerlingen onderzoeken een spelopdracht en bedenken meerdere oplossingen tijdens het uitvoeren van een spel. Ze improviseren tijdens het spelen.

De beginsituatie is dat leerlingen al eens een personage hebben gespeeld. Zij hebben hun lichaam en stem veranderd in een ander personage dan henzelf.

2. Zie kansen voor samenhang

Welke kans zie je om een taal- of rekendoel aan de les kunstzinnige oriëntatie te koppelen? »

Kans voor rekenen:

Bij de beschrijving van de eigenschappen van voorwerpen leren leerlingen vormen te herkennen en benoemen. Ze leren daarbij gebruik te maken van rekentaal.

Het leerdoel is dat leerlingen concrete voorwerpen verbinden met de (abstractere) ruimtelijke figuren: ze beschrijven, tekenen en construeren deze figuren en gebruiken hierbij rekentaal (bijvoorbeeld een kubus, balk of piramide).

De leerlingen hebben in een rekenles uit de leerlijn meetkunde al kennis gemaakt met de rekentaal van ruimtelijke figuren met behulp van bijbehorende materialen.

Lesdoel:

Leerlingen kunnen de eigenschappen van concrete en abstracte ruimtelijke figuren benoemen.

3. Combineer het taal- of rekendoel in de kunstzinnige oriëntatieles

Wat leert de leerling? »

Door voorwerpen tot leven te laten komen, kijken leerlingen op een andere manier naar de vormen. Eerst onderzoeken de leerlingen via hun tastzintuigen de vormen. Daarna beschrijven en tekenen ze de vormen met behulp van rekentaal. En tot slot gebruiken zij hun fantasie om de eigenschappen van de voorwerpen om te zetten in karaktereigenschappen. De leerlingen leren in verschillende voorwerpen de ruimtelijke vormen te herkennen en benoemen en gebruiken hierbij rekentaal. De leerlingen werken hierdoor ook aan ruimtelijk inzicht en abstract denken.

Bespreek met de leerlingen wanneer een object 'levend' voor anderen is: wat is daarvoor nodig zonder dat je andere materialen toevoegt? Hoe kun je eigenschappen van voorwerpen (bv. ruw, hoekig of hard) omzetten naar 'karaktereigenschappen' van het voorwerp?

Bespreek ook met de leerlingen wanneer ze denken dat zij de ruimtelijke vormen goed hebben beschreven. Denk daarbij aan het gebruik van rekentaal.

4. Evalueer de les

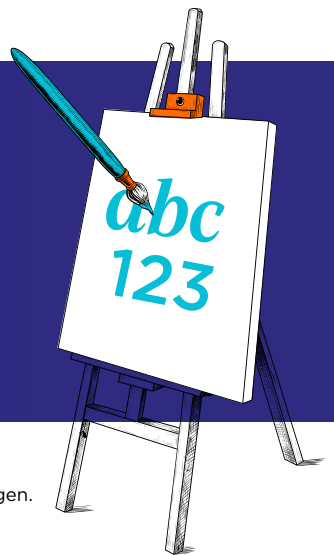
In welke mate zijn de lesdoelen behaald? »

De leerlingen hebben de lesdoelen voor theater en rekenen behaald als zij:

- in het spel laten zien wat het karakter is van het voorwerp door middel van taal, stemvervorming en verhaal;*
- concrete voorwerpen verbinden met abstractere ruimtelijke figuren en daarbij rekentaal gebruiken.*

Stel vragen als: welk voorwerp heeft echt een scherp karakter? Waar kun je dat aan merken? En waar kun je dat aan zien? Welk voorwerp heeft een tegenovergesteld karakter van zijn vormen? Welk voorwerp is lief voor anderen? Kun je dat zien aan de vorm van het voorwerp?

Kansen voor samenhang

Wil je kunstzinnige oriëntatie leren combineren met taal en/of rekenen? Gebruik dan dit stappenplan en leer kansen zien én pakken om samenhang in de praktijk te brengen.

1. Van lesdoel naar leerdoel

Start vanuit kunstzinnige oriëntatie

Verbind je lesdoel aan een leerdoel van kunstzinnige oriëntatie »

.....

.....

.....

Hulpvragen

- Werk je vanuit de methode, vanuit de actualiteit of gaat het bijvoorbeeld om een zelfontwikkelde les binnen een project?
- Wat is de beginsituatie van de leerlingen?
- Wat is het lesdoel?
- Aan welk leerdoel van kunstzinnige oriëntatie werk je en uit welk domein komt dit? (Het leerdoel kun je afleiden uit de inhoudslijnen op [Leerplan in Beeld](#)).

2. Van leerdoel naar lesdoel

Zie kansen voor samenhang

Welke kans zie je om een taal- of rekendoel aan de les kunstzinnige oriëntatie te koppelen? »

.....

.....

.....

Hulpvragen

- Welk rekendoel of taaldoel kun je koppelen aan deze les en uit welke inhoudslijn komt dit? (Zie de inhoudslijnen op [Leerplan in Beeld](#)).
- Wat is bij dit leerdoel de beginsituatie van de leerling?
- Hoe formuleer je op basis van dit leerdoel een lesdoel rekenen of taal dat past binnen de les kunstzinnige oriëntatie?

3. Lesdoelen

Combineer het taal- of rekendoel in de kunstzinnige oriëntatieles

Wat leert de leerling? »

.....

.....

.....

Hulpvragen

- Hoe ziet de kunstzinnige oriëntatie les of activiteit eruit als je het met het reken- of taaldoel combineert?
- Welke instructie geef je voor beide doelen?
- Wanneer hebben de leerlingen de lesdoelen (succescriteria) behaald? Denk bijvoorbeeld aan tijd, werkwijze, product en werkhouding.

4. Les- en leerdoelen

Evalueer de les

In welke mate zijn de lesdoelen behaald? »

.....

.....

.....

Hulpvragen

- In welke mate heeft de leerling het lesdoel kunstzinnige oriëntatie behaald? (Denk aan de succescriteria).
- Wat betekent dit voor het leerdoel en de volgende lessen en activiteiten?
- In welke mate heeft de leerling het lesdoel taal of rekenen behaald? (Denk aan de succescriteria).

Onderwijsdoelen en inhoudslijnen

Kerdoelen, leerdoelen, lesdoelen: wat bedoelen we er eigenlijk precies mee?
En hoe verhouden die zich tot de inhoudslijnen voor de verschillende leergebieden?

Kerdoelen zijn wettelijk vastgestelde doelen. Deze beschrijven wat leerlingen eind groep 8 moeten kennen en kunnen. We hebben er 58, verdeeld over verschillende leergebieden.

Als leerkracht werk je in jouw groep toe naar deze kerndoelen door zicht te hebben op de inhoudslijnen van een leergebied en het stellen van leerdoelen binnen een inhoudslijn. In je les formuleer je een lesdoel waarmee je werkt aan een specifiek leerdoel. Je kunt dus meerdere lessen aan hetzelfde leerdoel werken met verschillende lesdoelen.

De inhoudslijnen voor het primair onderwijs geven een overzicht wat aan bod kan komen bij een leergebied. Op [Leerplan in Beeld](#) van SLO vind je een voorbeeldmatige invulling van de kerndoelen opgedeeld in verschillende fasen.

Inhoudslijnen Nederlands:

- [Lezen](#)
- [Schrijven](#)
- [Mondelinge taalvaardigheid](#)
- [Taalbeschouwing: Begrippenlijst en taalverzorging](#)

Inhoudslijnen bij Rekenen-Wiskunde:

- [Verbanden](#)
- [Verhoudingen](#)
- [Meetkunde](#)
- [Meten](#)
- [Bewerkingen](#)
- [Getalbegrip](#)

Inhoudslijnen wereldoriëntatie:

- [De samenleving](#)
- [Verschijnselen uit natuurkunde en techniek](#)
- [Tijd](#)
- [Planten, dieren en de mens](#)
- [Jezelf en de ander](#)
- [De ruimte om je heen](#)

Inhoudslijnen po kunstzinnige oriëntatie:

- [Muziek](#)
- [Drama](#)
- [Dans](#)
- [Cultureel erfgoed](#)
- [Beeldende vorming](#)